

Finansdepartementet
arkiv.postmottak@fin.dep.no

Deres ref: 14/3850-2

Vår ref: emb - 15/

Oslo, 26. februar 2015

SVAR PÅ HØRING – FORSLAG OM OVERFØRING AV SKATTEOPPKREVERFUNKSJONEN TIL STATEN

Delta viser til høring om forslag til endring og overføring av skatteoppkreverfunksjonen jfr Finansdepartementets brev av 1. desember 2014 og utredning fra Skattedirektoratet datert 24. november 2014. Utredningen foreslår å statliggjøre funksjonene knyttet til føring av skatteregnskap, arbeidsgiverkontroll, innkreving samt veiledning og informasjon.

Delta er sterkt i mot en overføring av skatteoppkreverfunksjonen til staten. Innledningsvis vil Delta poengtere at vi finner at utredningen av forslaget er ensidig i favør av en statliggjøring og derfor mangelfull som grunnlag for beslutning. Utredningen legger ikke til grunn den svært høye innfordringsgraden som dagens organisering av skatteoppkrevingen oppnår. Kommunal innkreving har i dag en løsningsgrad på 99,8%. Vi mener at dagens svært gode innfordringsgrad i seg selv unødvendigjør en endring.

Utredningen trekker opp muligheter til å effektivisere vekk 526 årsverk. Bare en liten forverring av dagens høye innfordringsgrad vil utgjøre provenytnap ut over forslagene til effektivisering av disse årsverkene. Beregninger utført av Oslo Economics viser at endringer i innkrevsingsgrad med 0,05 – 0,15 prosent vil gjøre en statliggjøring ulønnsom, på tross av en bemanningsreduksjon. I tillegg kommer mer langsiktige kostnader knyttet til fallende legitimitet hos befolkningen til en ny innkrever. Delta mener dette er en svært høy risiko å ta for å gjennomføre en endring.

Utover dette vil Delta framheve følgende argumenter for at dagens ordning må bestå:

God lokal fagkunnskap gir gode resultater

Det gjøres som nevnt i dag et faglig godt arbeid ved landets kemnerkontorer. Dette har sammenheng med flere faktorer. Lokalkunnskap kan trekkes fram som særlig viktig knyttet til arbeidsgiverkontroll og innfordring mot arbeidsgivere. Det foregår et tett samarbeid med øvrige instanser som politi, Nav, domstolene, Mattilsynet, bevillingskontor og Arbeidstilsynet. Det er også et nært samarbeid på tvers mellom de ulike enhetene som bidrar til en effektiv innkreving. Dette arbeidet vil vanskeliggjøres ved en sentralisering.

Nærheten til den enkelte skatteyder forsvinner. Denne nærheten og lokalkunnskapen er spesielt viktig for vanskeligstilte eller andre som av ulike grunner ikke kan ivareta egne interesser. Vi mener at nærheten også er viktig for å forebygge svart økonomi. Tett og rask oppfølging lokalt forhindrer også annen arbeidslivskriminalitet.

Gode synergieffekter med dagens løsning

Vi mener at utredningen i for liten grad hensyntar synergier av at de fire funksjonene som foreslås splittet opp og statliggjort i dag utføres av samme enhet. I dag jobber mange med skatteregnskapsfunksjoner og arbeidsgiverkontroll tett med innfordringsmiljøene med godt resultat. Denne muligheten vil forsvinne med en oppsplitting av funksjonene.

Kommunal skatteoppkreving gir også synergieffekter både faglig og driftsmessig på andre områder, ikke minst på innkrevingsområdet. Offentligrettslige krav som betaling for vann, avløp og renovasjon går også i dag gjennom kemneren. Dersom hjemmel til å motregne til gode skatt eller foreta utlegg i lønn fjernes, må legalpant benyttes. En konsekvens er at begjæringer om tvangssalg av fast eiendom vil føre til større arbeidspres på tingrettene og at konsekvensene for enkeltmenneskene som rammes vil være langt større enn i dag.

Vi opplever også at det er svært hensiktsmessig at kemnerkontorene har breddekompetanse når det kommer til veiledning og opplæring både av arbeidsgivere og skatteytere. Dette gir en kvalitativt bedre service.

Robuste kommuner

Delta finner det svært underlig og svært ugunstig at det settes i gang en statliggjøring av kommunale oppgaver midt i en prosess hvor Regjeringen sier den har som mål å skape mer robuste kommuner. Regjeringen har varslet en stortingsmelding om kommunale oppgaver og en kommunereform med større enheter. Da mener Delta det er svært uheldig signal å starte en prosess med å frata kommunene oppgaver.

Delta mener generelt at oppgaver bør løses på lavest effektive nivå og at en sentralisering og statliggjøring også av den grunn er uheldig.

Rettsikkerhet og lokal kontroll

Prinsipielt mener Delta at rettsikkerheten er større for den enkelte skatteyter når utskrivning og innfordring av skatt ligger til ulike instanser og nivåer. Tilliten dette gir er viktig for legitimiteten til skatteoppkreverfunksjonen og viljen til å betale skatt. I tidligere diskusjoner om statliggjøring har det vært et viktig prinsipp at den instansen som skriver ut og beregner skatten, skal være en annen enn den som krever inn. Vi mener det er svært underlig at dette ikke er problematisert i denne runden.

Samtidig vil vi peke på viktigheten av at kommunene har god økonomistyring og kompetanse på skatteregnskapsanalyse. Skatteoppkreveren er en viktig del av i slik miljø. For kommunene er det viktig å ha et bredt fagmiljø og kompetanse til selvstendig og raskt å kunne analysere skatteinnngang og svingninger i skatteinntektene. Det er særlig viktig for økonomisk vanskeligstilte kommuner å være tett på egne skatteinntekter og kunne fange opp signaler på endringer i skatteinntekter raskt og kunne sette inn tiltak.

Vi erfarer at den tette kontakten mellom kommunenes økonomiavdelinger og de som jobber med skatteregnskap gjør at utbetaling av forskudd til kommunene kan skje veldig raskt. Ved en statliggjøring vil det føre til at kommunenes likviditet forverres og igjen føre til store tap for kommunene.

Prosess og personellhåndtering

Delta erfarer at de varslede endringene allerede før de er politisk behandlet, har ført til mye uro i kommunene. Flere ansatte velger allerede å søke seg vekk fra skatteoppkreveroppgavene. Det er svært uheldig da kommunene trenger god økonomikompetanse i framtiden uavhengig av hva et politisk vedtak vil innebære.

Det redegjøres i rapporten for antall berørte ansatte på nasjonal nivå og hvilke effektiviseringsgevinster man ser for seg. Mange ansatte i kommunene er imidlertid knyttet til flere ulike økonomioppgaver i kommunene og vi mener det utfra tallene er vanskelig å detaljere dette til lokale forhold.

Dette må følges opp tett med kommunene dersom Stortinget skulle vedta en statliggjøring av skatteoppkrevingen. Delta forventer at det videre arbeidet, dersom forslagene blir vedtatt, blir gjennomført i et tett samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene. Opprettelse av et Samarbeidsutvalg tilsvarende det som ble benyttet i forbindelse med Vergemålsreformen vil være en aktuell mal for et slik videre arbeid.

Delta håper imidlertid at Finansdepartementet vil lytte til innspillene som kommer i høringen. Vi oppfordrer også til å se til tidligere utredninger og høringsinnspill som tidligere er kommet når forslaget har vært fremmet av tidligere regjeringer. Forslaget har vært tatt opp ved flere tidligere anledninger og er forkastet hver gang.

Avslutningsvis vil vi vise til våre innspill i høringssvar om samme tema i 2006 og 2008 og håper at det igjen kan bli ro rundt denne saken og at kommunene kan fortsette sin gode innsats på dette området.

Med vennlig hilsen
Delta

Erik Kollerud (sign)
forbundsleder